

Aan
de gemeenteraad

Datum 14 mei 2024
Zaaknummer 2024-0048885
Betreft Vaststellen Besluit wijziging omgevingsplan inzake cultureel erfgoed e.a.

Vergadering van Portefeuillehouder: Maarten Burggraaf
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Kwaliteit - Juridisch Planologisch Advies
Auteur: Arsene Makengo
E-mail: ae.makengo@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Dirk van de Rijdt
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

het omgevingsplan te wijzigen door bijgevoegd "Besluit eerste wijziging omgevingsplan cultureel erfgoed" vast te stellen;

in te stemmen met de beantwoording van de ingediende zienswijzen en de staat van wijzigingen tot aanpassing van het ontwerpbesluit erfgoed, zoals vastgelegd in de bijlage "Nota beantwoording zienswijzen en staat van wijzigingen";

de "Erfgoedverordening Dordrecht", vastgesteld op 21 december 2010, in te trekken;

de "Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Dordrecht", vastgesteld op 29 november 2022, in te trekken.

Deadline

De deadline is dinsdag 23 juli 2024, omdat het voorbereidingsbesluit op die datum afloopt.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college heeft op 6 februari 2024 een ontwerpbesluit genomen tot wijziging van het omgevingsplan. Het ontwerpbesluit is voor een ieder zes weken ter inzage gelegd met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. De raad is bevoegd een besluit te nemen tot wijziging van het omgevingsplan en beslist op het voorstel van het college of de ingediende zienswijzen aanleiding vormen om het ontwerpbesluit aan te passen. Het college kan ook ambtshalve voorstellen doen tot aanpassing van het ontwerpbesluit. De raad kan via een amendement ook zelf wijzigingen aanbrengen in het ontwerpbesluit.

Wat is het doel?

Aanleiding

Op 28 juni 2023 heeft de Rechtbank Rotterdam uitspraak gedaan over een bouwplan aan de Houttuinen in Dordrecht en heeft de rechter geoordeeld dat de gemeente alleen nadere eisen kan stellen aan bouwplannen in het rijksbeschermd stadsgezicht wanneer gebouwd wordt in de structuurbepalende lijn die op de planverbeelding van het bestemmingsplan is aangegeven. Dit

heeft tot gevolg dat voor alle bebouwing buiten deze structuurbepalende lijn geen nadere eisen gesteld kunnen worden.

In het belang en ter bescherming van het rijksbeschermd stadsgezicht is het, vanuit cultuurhistorie en stedenbouw, nodig dat er ook nadere eisen gesteld kunnen worden aan bouwplannen waarbij er naast of buiten deze structuurbepalende lijn gebouwd wordt. Deze mogelijkheid ontbreekt momenteel in het omgevingsplan en zal dus in het omgevingsplan opgenomen moeten worden, hetgeen een wijziging van het omgevingsplan noodzakelijk maakt. De gemeenteraad heeft naar aanleiding van het voorgaande eerder al een voorbereidingsbesluit genomen op 24 januari 2023. Dat besluit loopt op 23 juli 2024 af. Vóór die datum moet de voorgenomen wijziging dus in het omgevingsplan opgenomen zijn, zodat bouwplannen dan getoetst kunnen worden op de belangen van het beschermd stadsgezicht en zo nodig bijgestuurd kunnen worden. De bovenstaande toelichting vormt de directe aanleiding voor deze eerste wijziging van het omgevingsplan van de gemeente.

Doel

Naast de noodzaak om met de eerste wijziging de regels over het rijksbeschermd stadsgezicht te herstellen, biedt dit de gelegenheid om gelijk de gehele regeling omtrent cultureel erfgoed binnen de gemeente te herzien en te actualiseren. Behalve wijzigingen voor het rijksbeschermd stadsgezicht bevat de eerste wijziging van het omgevingsplan daarom ook een nieuwe regeling voor de andere vormen van cultureel erfgoed in de stad, zoals monumenten, bouwwerken met cultuurhistorische waarden en gebedshuizen.

Een regeling voor de hele stad gericht op het behoud en waar mogelijk versterking van de unieke cultuurhistorische waarden draagt bij aan het doel aantrekkelijke stad zoals opgenomen is in de omgevingsvisie. Zie hiervoor ook de bijlage "Motivering" bij dit raadsvoorstel.

Wat zijn per beslispoint de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Beslispoint 1: Het omgevingsplan te wijzigen door bijgevoegd "Besluit eerste wijziging omgevingsplan cultureel erfgoed" vast te stellen.

Per 1 januari 2024 is het 'omgevingsplan Dordrecht' van rechtswege ontstaan. Dit omgevingsplan bestaat uit alle voorheen geldende bestemmingsplannen en de rijksregels die overgegaan zijn naar de gemeente (de bruidsschat). In het "Besluit eerste wijziging omgevingsplan cultureel erfgoed" wordt precies aangegeven op welke onderdelen dit omgevingsplan Dordrecht wordt aangevuld.

Het gaat daarbij hoofdzakelijk om een beleidsneutrale omzetting van de regels die nu nog in de bestemmingsplannen en Erfgoedverordening zijn opgenomen. Op onderdelen is er sprake van nieuw rijks- en gemeentelijk beleid waardoor enkele wijzigingen worden voorgesteld:

- Het omgevingsplan bevat voor gemeentelijke monumenten een zorgplicht, een verbod op het onthouden van onderhoud aan monumenten en de mogelijkheid voor het college om maatwerkvoorschriften te stellen.
- Er is in het omgevingsplan een zorgplicht opgenomen voor het beschermd stadsgezicht en ook een verbod om zonder vergunning activiteiten te verrichten die het beschermd stadsgezicht kunnen aantasten. De regeling omtrent nadere eisen die voorheen gold zal komen te vervallen.
- Voor bouwwerken met cultuurhistorische waarden komt een meldplicht bij sloopwerkzaamheden in de plaats van de vergunningplicht die tot nu toe van kracht was.
- Op basis van de Kerkenvisie krijgen diverse panden in de stad de aanduiding 'gebedshuis'. In het omgevingsplan komt een meldplicht voor sloopwerkzaamheden aan gebedshuizen.

Een nadere toelichting en motivering van deze wijzigingen is te vinden in de omgevingstoets opgenomen in de bijlage "Motivering" en de artikelsgewijze toelichting opgenomen in de bijlage "Besluit eerste wijziging cultureel erfgoed".

Op de website <https://pre.omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/viewer/document> is te zien hoe het omgevingsplan er straks, na vaststelling door uw raad, uit komt te zien op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO).

De nieuwe regeling voor cultureel erfgoed draagt bij aan de verbeterdoelen van de Omgevingswet. Alle regels voor cultureel erfgoed zijn samengebracht op één plek, namelijk het omgevingsplan van

Dordrecht en deze regels worden via het DSO inzichtelijk gemaakt. Op die manier maken wij het eenvoudiger voor inwoners om regels voor cultureel erfgoed terug te vinden.

Beslispunt 2: Instemmen met de beantwoording van de ingediende zienswijzen en de staat van wijzigingen tot aanpassing van het ontwerpbesluit erfgoed, zoals vastgelegd in de bijlage "Nota beantwoording zienswijzen en staat van wijzigingen".

Van 15 februari 2024 tot en met 27 maart 2024 heeft het ontwerpbesluit tot wijziging van het omgevingsplan Dordrecht voor het thema cultureel erfgoed ter inzage gelegen. Tegen dit ontwerpbesluit zijn twee zienswijzen ingediend, die beide zijn beantwoord in de bijlage "Nota beantwoording zienswijzen en staat van wijzigingen". Deze zienswijzen hebben geleid tot enkele aanpassingen van het ontwerpbesluit. Daarnaast wordt ambtshalve voorgesteld nog enkele redactionele aanpassingen door te voeren.

Uw raad wordt verzocht in te stemmen met de beantwoording van de ingediende zienswijzen en de voorgestelde wijzigingen. De staat van wijzigingen is als onderdeel C opgenomen in de bijlage "Nota zienswijzen en staat van wijzigingen".

Digitaal zijn deze wijzigingen ook te raadplegen door het huidige omgevingsplan op het DSO (het omgevingsplan dat per 01-01-2024 van rechtswege is ontstaan) te vergelijken met de versie op de Pre-omgeving. Het DSO is te raadplegen via de volgende link:

<https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/viewer/document>.

Beslispunt 3: Intrekken van de Erfgoedverordening Dordrecht

Door bundeling van alle regels over cultureel erfgoed in het omgevingsplan kan de huidige Erfgoedverordening in zijn geheel vervallen. Alle regels uit deze verordening zijn nu geregeld in het omgevingsplan.

Beslispunt 4: Intrekken van de Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Dordrecht

Door bundeling van alle regels over cultureel erfgoed in het omgevingsplan kan ook de huidige Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit in zijn geheel vervallen. Alle regels uit deze verordening zijn nu geregeld in het omgevingsplan.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

De voorgestelde wijziging van het omgevingsplan is noodzakelijk omdat de regeling voor het stellen van nadere eisen aan bouwactiviteiten in het beschermd stadsgezicht in het omgevingsplan niet dekkend is voor bouwaanvragen. Om die reden is door de Raad een voorbereidingsbesluit genomen dat op 23 juli 2024 afloopt. Voor die datum moet de voorgestelde wijziging in het omgevingsplan opgenomen zijn, zodat bouwplannen dan getoetst kunnen worden op de belangen van het beschermd stadsgezicht en zo nodig bijgestuurd kunnen worden.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Het voornemen tot wijziging van het omgevingsplan voor het onderwerp cultureel erfgoed is begin 2023 bekend gemaakt in het Gemeenteblad. Een ieder is daarbij uitgenodigd om in een zo vroeg mogelijk stadium mee te denken over de voorgenomen wijziging. Op 15 februari 2023 is hiervoor een inloopavond georganiseerd. Op basis hiervan zijn geen inhoudelijke reacties binnengekomen. Voor een nadere toelichting op de gevolgde inspraakprocedure zie bijlage "Motivering".

Het ontwerpbesluit tot wijziging van het omgevingsplan Dordrecht voor het thema cultureel erfgoed heeft van 15 februari 2024 tot en met 27 maart 2024 voor een ieder ter inzage gelegen. Er zijn twee zienswijzen binnengekomen die hebben geleid tot aanpassing van het ontwerpbesluit op enkele onderdelen. Verder hebben er ambtshalve ook nog beperkte aanpassingen aan het omgevingsplan plaatsgevonden.

De belangrijkste aanpassingen betreffen:

- op verzoek van de Stichting Historisch Platform Dordrecht zijn 37 verhoefslagpalen als bouwwerken met cultuurhistorische waarden aangeduid;
- een aanscherping van de beoordelingsregels voor het verlenen van een vergunning Archeologie conform de instructieregel uit de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening;
- ambtshalve de toevoeging van een bevoegdheid van het college om maatwerkvoorschriften te kunnen stellen bij de sloopmelding van bouwwerken met cultuurhistorische waarden.

Op enkele onderdelen vormden de zienswijzen geen aanleiding tot aanpassingen:

- de wens van de provincie tot aanscherping van de vergunningvrije ruimte archeologie tot 40 cm in plaats van 30 cm;
- de aanwijzing van Krispijn tot (gemeentelijk) beschermd stadsgezicht;
- nieuw beleid voor post (19)65 erfgoed;
- een vergunningplicht in plaats van melding voor bouwwerken met de aanduiding cultuurhistorisch waardevol;
- de eis van waardebeoordeling bij een melding sloop cultuurhistorisch waardevol.

Voor een volledige beantwoording en weerlegging van de zienswijzen wordt verwezen naar de bijlage "Nota beantwoording zienswijzen en staat van wijzigingen".

Hoe wordt dit betaald?

Het betreft hier een beleidsneutrale omzetting van alle regels over cultureel erfgoed. De regels die nieuw toegevoegd zijn, zullen naar verwachting geen extra administratieve wijzigingen met zich meebrengen en vallen weg tegen de vereenvoudigingen die in deze eerste wijziging van het omgevingsplan zijn opgenomen, zoals het schrappen van de vergunningplicht voor panden met cultuurhistorische waarden. De eerste wijziging van het omgevingsplan brengt naar verwachting geen nieuwe kosten met zich mee voor de gemeente.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Nadat uw raad deze wijzigingen van het omgevingsplan heeft vastgesteld, wordt het wijzigingsbesluit gepubliceerd en gedurende zes weken ter inzage gelegd. Tijdens die termijn kan beroep tegen het wijzigingsbesluit worden ingediend bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 14 mei 2024 inzake Vaststellen Besluit wijziging omgevingsplan inzake cultureel erfgoed e.a.;

gelet op artikel 160, lid 1 onder b van de Gemeentewet;
gelet op de Omgevingswet;

b e s l u i t :

het omgevingsplan te wijzigen door bijgevoegd "Besluit eerste wijziging omgevingsplan cultureel erfgoed" vast te stellen;

in te stemmen met de beantwoording van de ingediende zienswijzen en de staat van wijzigingen tot aanpassing van het ontwerpbesluit erfgoed, zoals vastgelegd in de bijlage "Nota beantwoording zienswijzen en staat van wijzigingen";

de "Erfgoedverordening Dordrecht", vastgesteld op 21 december 2010, in te trekken;

de "Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit Dordrecht", vastgesteld op 29 november 2022, in te trekken.

Aldus besloten in de vergadering van